

P7_TA-PROV(2009)0022

Vraždy aktivistov v Rusku

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. septembra 2009 o vraždách aktivistov za dodržiavanie ľudských práv v Rusku

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Rusku a najmä na uznesenie z 25. októbra 2006 o vražde ruskej novinárky Anny Politkovskej¹ a uznesenie z 18. decembra 2008 o útokoch na obhajcov ľudských práv v Rusku a o súdnom procese v súvislosti s vraždou Anny Politkovskej²,
  - so zreteľom na vyhlásenie predsedníctva Rady v mene Európskej únie z 12. augusta 2009 k zavraždeniu čečenskej obhajkyne ľudských práv Zaremy Sadulajevovej a jej manžela Aliku Džabrajlou,
  - so zreteľom na dohodu o partnerstve a spolupráci medzi Európskou úniou a Ruskou federáciou, ktorá nadobudla platnosť v roku 1997, a ktorej platnosť bola predĺžená dovtedy, kým ju nenahradí nová dohoda,
  - so zreteľom na pokračujúce rokovania o novej dohode poskytujúcej nový súhrnný rámec pre vzťahy medzi EÚ a Ruskom,
  - so zreteľom na Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Deklaráciu OSN o obhajcoch ľudských práv a Deklaráciu OSN o právach a povinnostiach jednotlivcov, skupín a orgánov spoločnosti podporovať a ochraňovať všeobecne uznávané ľudské práva a základné slobody,
  - so zreteľom na článok 122 ods. 5 rokovacieho poriadku,
- A. keďže ako členský štát Rady Európy a Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) sa Rusko zaviazalo, že bude chrániť a podporovať ľudské práva, základné slobody a zásady právneho štátu,
- B. keďže užšia spolupráca a dobré susedské vzťahy medzi EÚ a Ruskom sú mimoriadne dôležité pre stabilitu, bezpečnosť a prosperitu celej Európy,
- C. keďže EÚ sa usiluje o strategické partnerstvo s Ruskom založené na hodnotách demokracie, dodržiavania ľudských práv a zásad právneho štátu,
- D. keďže postavenie obhajcov ľudských práv, najmä v oblasti severného Kaukazu, sa znepokojujúco zhoršuje,
- E. keďže práca organizácií činných v oblasti dodržiavania ľudských práv, ako sú Memorial a Demos, je mimoriadne dôležitá na vytvorenie stabilnej a slobodnej spoločnosti; keďže ruská vláda by preto mala byť hrdá na významnú úlohu, ktorú majú tieto inštitúcie,
- F. keďže právnik v oblasti dodržiavania ľudských práv Stanislava Markelova, ktorý

---

¹ Ú. v. EÚ C 313 E, 20.12.2006, s. 271.

² Ú. v. EÚ C 58 E, 12.3.2009, s. 180.

zastupoval aj zavraždenú novinárku Annu Politkovskú, zavraždili 20. januára 2009 spolu s novinárkou Anastáziou Barburiovou, ktorá zomrela, keď sa snažila chrániť pána Markelova,

- G. keďže 10. júla 2009 sa našlo telo aktivistu za dodržiavanie ľudských práv Andreja Kulagina v lome v Petrozavodsku, a to po dvoch mesiacoch od jeho zmiznutia,
- H. keďže šéfkou organizácie Memorial v Čečensku Natáliu Jestemirovovú uniesli 15. júla 2009 v Groznom a jej mŕtve telo objavili v susednom Ingušsku; keďže Európsky parlament venoval minútu ticha na pamiatku Natálie Jestemirovovej na plenárnej schôdzi 16. júla 2009; keďže po tejto vražde sa práca organizácie Memorial v Čečensku prerušila,
- I. keďže v septembri roku 2009 sa má začať súdny proces za nactiutrhánie na základe žaloby, ktorú podal čečenský prezident Ramzan Kadyrov proti vedúcemu strediska pre ľudské práva Memorial Olegovi Orlovovi za ohováranie, na základe vyhlásenia pána Orlova zverejneného na internetovej stránke organizácie Memorial 15. júla 2009, v ktorom obvinil prezidenta Kadyrova zo spoluúčasti na zabití Natálie Jestemirovovej,
- J. keďže 10. augusta 2009 uniesli čečenských aktivistov občianskej spoločnosti Zaremu Sadulajevovú a jej manžela Aliku Džabrajlova, ktorí pracovali pre humanitárnu organizáciu Zachráňme generáciu, z ich kancelárie v Groznom a na druhý deň ich objavili mŕtvych,
- K. keďže maskovaní muži ruskej generálnej prokuratúry 4. decembra 2008 prepadli petrohradské kancelárie výskumného a informačného strediska Memorial a zabavili pevné disky a CD obsahujúce všetky údaje o tisíckach obetí stalinistických represálií; keďže databázu vrátili organizácii Memorial na základe súdneho príkazu,
- L. keďže 3. septembra 2009 vládni vyšetrovatelia, ktorí sa vydávali za zamestnancov daňového úradu, prehľadali bytovky, v ktorých bývajú vedúci strediska pre dodržiavanie ľudských práv Memorial Oleg Orlov a jeho spolupracovník Alexander Čerkasov,
- M. keďže najvyšší súd 3. septembra 2009, po dvoch mesiacoch od rozhodnutia o obnove konania s tromi podozrivými, ktorých súd oslobodil vo februári tohto roka, nariadil nové vyšetrovanie vraždy Anny Politkovskej, ktorá sa stala v roku 2006,
- N. keďže ruskí občania podali na Európskom súde pre ľudské práva v Štrasburgu veľký počet sťažností,
  - 1. bezvýhradne odmieta a rozhodne odsudzuje prenasledovanie a útoky na životy obhajcov ľudských práv, právnikov a novinárov v Rusku;
  - 2. naliehavo vyzýva ruské orgány, aby urobili všetko, čo bude v ich silách, na zabezpečenie ochrany obhajcov ľudských práv tak, ako sa uvádza v Deklarácii OSN o práve a povinnosti jednotlivcov, skupín a orgánov spoločnosti podporovať a chrániť všeobecne uznávané ľudské práva a základné slobody; vyzýva predovšetkým zodpovedné orgány, aby vytvorili bezpečné podmienky, v ktorých organizácia Memorial a ďalšie organizácie činné v oblasti dodržiavania ľudských práv budú môcť obnoviť svoje aktivity v Čečensku; víta navrátenie skonfiškovaného archívu organizácii Memorial v Petrohrade po prepade 4. decembra 2008;
  - 3. vyzýva ruské federálne orgány, aby urýchlene, dôkladne a efektívne vyšetrili vraždy uvedených osôb a aby tak zodpovedné osoby, ako aj všetkých, ktorí boli zapojení do týchto

brutálnych činov, postavili pred súd;

4. zdôrazňuje, že beztrestnosť v Čečensku vedie k destabilizácii v celom regióne severného Kaukazu;
5. berie na vedomie telegram ruského prezidenta Dmitrija Medvedeva adresovaný organizácii na ochranu ľudských práv Memorial z júla tohto roku, v ktorom garantuje svoj záväzok na riadne vyšetrenie vraždy Natálie Jestemirovovej;
6. víta iniciatívu prezidenta Medvedeva na zmenu zákona o mimovládnych organizáciách s cieľom uvoľnenia niektorých obmedzení a ťažkostí pri registrácii ruských mimovládnych organizácií a očakáva výrazné zmeny;
7. víta rozhodnutie ruského najvyššieho súdu z 3. septembra 2009 o začatí nového vyšetrovania vraždy Anny Politkovskej, a o preskúmaní vyšetrovaní proti trom mužom, ktorých v prvom súdnom procese v jedinom prípade s údajným vrahom Ruslanom Machmudovom oslobodili, a proti tým, kto ho financovali; požaduje, aby sa tento proces začal čo najskôr, aby išlo o proces za účasti poroty a aby bol proces prístupný pre všetkých novinárov a pre všetky médiá;
8. požaduje posilnenie konzultácií medzi EÚ a Ruskom v otázke dodržiavania ľudských práv a požaduje, aby do tohto konzultačného procesu mohli voľne prispievať Európsky parlament, Štátna дума, ruské súdne orgány a občianska spoločnosť a organizácie činné v oblasti dodržiavania ľudských práv; vyzýva Rusko, aby plne dodržiavalo svoje záväzky ako člen OBSE a Rady Európy vrátane dodržiavania práva na združovanie a práva na pokojné demonštrácie; zdôrazňuje svoju pozíciu, že ochrana ľudských práv by mala byť privilegovanou témou na programe rokovania budúceho samitu EÚ a Ruska a mala by sa stať neoddeliteľnou súčasťou novej dohody medzi EÚ a Ruskom;
9. vyzýva ruské orgány, aby splnili povinnosti uložené rozsudkami Európskeho súdu pre ľudské práva a bezodkladne ratifikovali dodatočný Protokol č. 14 k Európskemu dohovoru o ľudských právach a základných slobodách o reforme jeho kontrolného systému;
10. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov, vláde a parlamentu Ruskej federácie, OBSE a Rade Európy.